

Rapportage RUD Drenthe derde kwartaal 2019

De stand van zaken tot en met september, inclusief doorkijk naar eind 2019

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Inleiding.....	3
1.2	Resultaten tot nu toe: productie en financiën, en de organisatie in ontwikkeling	3
2	Ontwikkeling van onze baten en lasten tot 1 oktober 2019	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Onze baten.....	5
2.3	Onze lasten	6
2.4	Staat van onze baten en lasten tot en met september 2019	8
3	Ons Personeel	9
3.1	Fte en inhuur.....	9
3.2	Team coaching en Strategische personeelsplanning.....	9
3.3	Ziekteverzuim	9
4	De uitvoering van onze taken tot en met september 2019.....	11
4.1	De uitvoering in cijfers ten opzichte van ons jaarprogramma 2019.....	11
4.2	De uitvoering van het Jaarprogramma 2019	15
4.3	Jaarprogramma in uren t/m september 2019	17
5	Uitvoering Ontwikkelprogramma	19
5.1	Doorontwikkelen.....	19
5.2	De activiteiten onder het Ontwikkelprogramma	19
6	Prognose voor het einde van het programmajaar	22
6.1	De financiële prognose	22
6.2	Prognose productie Jaarprogramma 2019	23

1 Inleiding

1.1 Inleiding

Voor u ligt de rapportage over de eerste 9 maanden van 2019. Deze rapportage maakt onderdeel uit van de P&C-cyclus zoals die voor 2019 is opgesteld. In de halfjaarsrapportage is redelijk uitvoerig stilgestaan bij de diverse werkzaamheden en ontwikkelingen. In deze 3^e-kwartaalrapportage geven we zoveel mogelijk een cijfermatige update van de laatste stand van zaken. Afwijkingen of nieuwe trends ten opzichte van de halfjaarsrapportage worden uiteraard wel benoemd.

1.2 Resultaten tot nu toe: productie en financiën, en de organisatie in ontwikkeling

Organisatie-ontwikkeling

Het ontwikkelprogramma 2019-2020 is gericht op het toekomstbestendig maken van de RUD als omgevingsdienst van Drenthe. Met de resultaten uit de verschillende projecten en activiteiten willen we ervoor zorgen dat we met gerichte inzet van middelen kunnen doen wat nodig is. Na afloop van de programmaperiode willen we stappen hebben gezet in het risico- en effectgericht werken waardoor we van nog meer toegevoegde waarde zijn voor een schoon en veilig Drenthe. In hoofdstuk 5 van deze rapportage wordt de voortgang van de verschillende onderdelen van het programma kort beschreven. Eveneens is een overzicht gegeven van de uitputting van de geraamde middelen (uren en financiën).

Productie

Het Algemeen bestuur heeft besloten om ten opzichte van het jaarprogramma 2019 een afschaling te doen ten aanzien van toezicht. Deze afschaling is cijfermatig in deze rapportage verwerkt. Het uitgangspunt is dat de beschikbare toezichten evenredig worden ingezet voor alle bevoegde gezagen. Dit betekent dat de aantallen producten die zijn uitgevoerd per bevoegd gezag kunnen verschillen maar dat de ureninzet procentueel voor alle bevoegde gezagen zo veel mogelijk gelijk is.

In de halfjaarsrapportage is beschreven dat een deel van de productie achterstand werd veroorzaakt door het feit dat de extra gelden die binnenkomen als gevolg van extra opdrachten niet altijd tijdig kunnen worden omgezet in extra productieve uren. Door het invullen van een aantal vacatures en het continueren van de bestaande inhuur hebben we dit effect goed kunnen stoppen. Wel is de inhuur in beperkte mate verminderd op plekken waar de werkzaamheden terugliepen. Dit zorgt voor een licht lager aantal productieve uren en bijbehorende lagere financiële uitgaven.

In de halfjaarsrapportage is de prognose afgegeven dat circa 90% van de productieve uren, zoals die in het jaarprogramma 2019 staan genoemd kunnen, worden gerealiseerd. Hierbij is wel opgemerkt dat het ziekteverzuim dan niet zou moeten stijgen. In de afgelopen maanden is het ziekteverzuim echter wel gestegen. Dit zet de afgegeven productieverwachting van circa 90% wel enigszins onder druk.

Financiën

Financieel gezien heeft het niet volledig kunnen omzetten van beschikbare budgetten in extra personeel een sterk positief effect. In beperktere mate hebben zich ook financiële tegenvallers voorgedaan. Per saldo resulteert dit in een positief resultaat over het eerste negen maanden van het jaar van €132K. Dit resultaat is in hoofdlijnen onder te verdelen in:

- lagere baten vanuit deelnemersbijdragen i.v.m. wijziging financiering BRZO (-242K)
- lager dan geraamde personeelskosten (€ 391K)
- lager dan geraamde kosten met betrekking tot de bedrijfsvoering (€ 248K)
- incidentele lasten projecten jaarprogramma vanuit deelnemersbijdragen (€ -102K)
- incidentele lasten voor frictiekosten van € -153K en een nabetaling over 2018 inzake BRZO van € -38K.

Op jaarbasis wordt een negatief resultaat verwacht van €150 K. Deze teruggang ten opzichte van het resultaat over de eerste 9 maanden (€132K positief) wordt vooral veroorzaakt door het volgende;

- door het invullen van de vacature ruimte en het effectief worden van het principeakkoord cao Gemeenten lopen de personeelskosten (vast + inhuur) op tot het niveau van de begroting;
- het negatieve effect van de financieringswijziging van de BRZO-taken;
- frictiekosten in verband met een aantal personele dossiers.

Negatief resultaat in jaarrekening

De oorzaak van de afwijking van de vastgestelde begroting is hoofdzakelijk gelegen in de frictiekosten. Dit is een oorzaak die in de vastgestelde begroting ook al als financieel risico was opgenomen. Als de negatieve afwijking van de begroting zich daadwerkelijk op jaarbasis voordoet dan zal dit als negatief resultaat in de jaarrekening 2019 worden opgenomen.

2 Ontwikkeling van onze baten en lasten tot 1 oktober 2019

2.1 Algemeen

De Staat van baten en lasten tot en met september geeft de realisatie afgezet tegen de definitief vastgestelde begrotingswijziging 2019. De afwijkingen realisatie 2019 t.o.v. de begrotingswijziging 2019 worden op hoofdlijnen weergegeven en verklaard. De RUD Drenthe heeft haar verplichtingen vanaf januari afgestemd op de begrotingswijziging 2019 en maakt vanaf januari ook de kosten die bij de begrotingswijziging 2019 horen. De cijfers van de begrotingswijziging 2019 zijn 9/12 deel van de jaarbegroting.

Uit de staat van onze baten en lasten, weergegeven in paragraaf 2.4 blijkt ons positieve resultaat van € 132K. Dit positieve resultaat tot en met september komt met name door :

- lagere baten vanuit deelnemersbijdragen i.v.m. wijziging financiering BRZO (-242K)
- lager dan geraamde personeelskosten (€ 391K)
- lager dan geraamde kosten met betrekking tot de bedrijfsvoering (€ 248K)
- incidentele lasten projecten jaarprogramma vanuit deelnemersbijdragen (€ -102K)
- incidentele lasten voor frictiekosten van € -153K en een nabetaling over 2018 inzake BRZO van € -38K.

De onderdelen van het Ontwikkelprogramma 2019-2020 liggen zo goed als op schema. Het geraamde budget voor 2019 zal naar verwachting niet volledig nodig zijn. Het restant van het budget over 2019 zal overgeheveld worden naar 2020.

2.2 Onze baten

De RUD Drenthe kent drie soorten inkomsten/baten:

- **De baten uit deelnemersbijdragen**

Uren jaarprogramma t.b.v. Ontwikkelprogramma

De ontvangen deelnemersbijdrage loopt in lijn met de vastgestelde begrotingswijziging 2019. Vanuit het jaarprogramma is er een totaalbedrag van € 407K gereserveerd voor de projecten 'Locatiebestand op orde' en 'Zaakgericht werken/LOS'. De tijdbesteding van deze projecten heeft inmiddels plaatsgevonden en is volledig ten laste van deze begrotingspost geboekt. Voor de rapportage tot en met het derde kwartaal levert dit een nadeel ten opzichte van de begroting op van -€ 102K, welk nadeel in het laatste kwartaal ingelopen zal worden en uiteindelijk op begrotingsniveau zal uitkomen.

Nieuwe financiering BRZO

De bijdrage van de Provincie Drenthe is tot en met het derde kwartaal €- 242K lager dan de begrote bijdrage. Dit heeft te maken met de nieuwe financiering van de BRZO-gelden, waarbij de ODG de regievoerder voor de drie noordelijke provincies is en de RUD Drenthe de voor dit project gemaakte uren kan declareren bij de ODG. De bijdrage van de Provincie Drenthe voor 2019 gaat hierdoor met € 322K naar beneden. Hier staat bij de projecten een extra bate van € 225K voor de gemaakte uren BRZO tegenover. Het totale negatieve effect op de exploitatie bedraagt derhalve € 97K.

- **De baten uit leges**

De baten uit leges lopen ten opzichte van de begrotingswijziging 2019 iets achter. In de begrotingswijziging was aan baten tot en met september € 167K gepland. In werkelijkheid zijn er voor de leges € 148K aan baten binnen gekomen. Tegenover deze baten staat een kostenpost van 70% voor de legeskosten van de betreffende gemeenten.

- **De baten uit projecten (extra opdrachten)**

De baten uit de projecten lopen boven onze verwachting op basis van de begrotingswijziging. Tot en met september was er aan projectbaten € 188K geraamd. In werkelijkheid is er voor € 607K aan projectbaten gedeclareerd.

2.3 Onze lasten

De RUD Drenthe kent vijf hoofdsoorten aan kosten (lasten):

1. personeelskosten
2. bedrijfsvoeringskosten
3. legeskosten
4. projectkosten
5. onvoorzien / incidenteel

De totale lasten tot en met september waren lager dan de begrotingswijziging 2019 (afgerond € 95K).

• Personeelskosten

De personeelskosten bestaan uit de loonkosten van de medewerkers, inhuur, opleidingskosten van het personeel in loondienst, reiskosten en algemene kosten. De totale personeelskosten tot en met september zijn afgerond € 7.929K. Ten opzichte van de begrotingswijziging 2019 is dit 3,0% lager doordat niet alle vacature ruimte kan worden ingevuld vanwege de krappe arbeidsmarkt en de voor 2019 begrote CAO-stijging pas vanaf oktober 2019 zal worden uitbetaald. Hierbij dient opgemerkt te worden dat er in deze kosten ook een incidentele last aan frictiekosten van € 247K is opgenomen. De post "Doorbelasting aan projecten" betreft de gemaakte uren voor de extra projecten en het ontwikkelprogramma. Binnen de personeelskosten is dit een opbrengst en aan de lastenkant worden deze onder de "Projectkosten" en "Projectkosten Ontwikkelprogramma" verantwoord.

• Bedrijfsvoeringskosten

De bedrijfsvoeringskosten liggen € 248K lager dan de begrotingswijziging 2019 (werkelijk gemaakte kosten € 1.711K t.o.v. € 1.959K geraamd). Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door lagere uitgaven voor licentie en ict-kosten en de Packagedeals met de gemeente Emmen en de provincie Drenthe.

• Legeskosten

De werkelijke legeskosten bedragen tot en met september 2019 € 103K terwijl er in de begroting aan kosten afgerond € 130K voor dit deel van het jaar is begroot. De afwijking wordt veroorzaakt doordat er minder provinciale legesaanvragen zijn. Daarbij dient bedacht te worden dat leges vooraf in rekening worden gebracht.

• Projectkosten

De projectkosten bestaan uit de volgende projecten:

1. Project 'Doorontwikkeling LOS'

Het project doorontwikkeling LOS heeft tot en met september €183K aan kosten gehad. Deze kosten liggen in lijn met de begroting.

2. Project Ontwikkelprogramma

De kosten die tot en met september voor het ontwikkelprogramma gemaakt en geboekt zijn (€ 838K) bestaan uit :

Programmamanagement	€ 84K
Locatiebestand op orde	€ 170K
Zaakgericht werken/LOS	€ 311K
Risicogericht Toezicht	€ 69K
Vorbereiding Omgevingswet	€ 84K
Invoering SPP	€ 36K
Teamcoaching	€ 66K
Digitalisering dossiers	€ 18K
Totaal	€ 838K

Het geraamde budget voor 2019 zal naar verwachting niet volledig nodig zijn. Het restant van het budget over 2019 zal overgeheveld worden naar 2020.

3. Overige projecten

De kosten van overige projecten zijn € 607K. (begroot € 188K). Deze projecten worden in opdracht van de bevoegde gezagen uitgevoerd. De vraag om capaciteit kan vanuit de bevoegde gezagen groter zijn dan begroot. Alle kosten worden door de bevoegde gezagen gedekt (zie baten).

- Onvoorzien / incidenteel

Voor 2019 was een post 'Onvoorzien' begroot van € 125K. Conform de 4-maandsrapportage wordt dit bedrag gebruikt ter gedeeltelijke dekking van de post Friciekosten onder de personeelskosten.

Op de post 'incidentele lasten' is een bedrag van € 38K geboekt. Dit betreft een nota van de Omgevingsdienst Groningen inzake de inzet voor BRZO over 2018. Deze post was niet voorzien bij het opstellen van de jaarrekening 2018.

2.4 Staat van onze baten en lasten tot en met september 2019

In onderstaande tabel zijn zowel de werkelijke bedragen 2018 als de bedragen van de gewijzigde begroting driekwart van het jaarbedrag.

Tabel 1 : Stand van zaken van onze baten en lasten tot en met september 2019

Bedragen x €1000	2018 (Werkelijk)	2019 tm September (Begrotings wijziging)	2019 tm September (Realisatie)	Afwijking t.o.v. begroting
Totale baten	10.802	11.519	11.541	22
Deelnemersbijdragen	10.469	11.165	10.786	-378
<i>Reguliere deelnemersbijdrage</i>	9.602	9.649	9.305	-344
<i>Correctie Niet -Drentse Maat</i>	140	146	146	0
<i>Incidentele deelnemersbijdrage</i>	480	498	498	0
<i>Projectbaten Ontwikkelprogramma</i>	248	872	838	-35
Legesopbrengsten	116	167	148	-19
Projectbaten	216	188	607	420
Overige baten	-	-	0	-
Totale lasten	10.816	11.504	11.409	95
Personeelslasten	8.312	8.168	7.929	238
<i>Loonsom primair proces</i>	5.319	6.106	5.857	248
<i>Loonsom overhead</i>	1.015	1.280	779	501
<i>Doorbelasting aan projecten</i>	101	-307	-1.260	953
<i>Ontvangen uitkeringen UWV/detacheringen</i>			-19	19
<i>Frictiekosten</i>		94	247	-153
<i>Inhuur primair proces</i>	1.376	395	1.648	-1.253
<i>Inhuur overhead</i>	61	71	317	-247
<i>Doorbelasting inhuur aan projecten</i>		0	-60	60
<i>Reiskosten</i>	198	233	191	42
<i>Opleidingen</i>	121	148	125	23
<i>Algemene kosten</i>	122	148	102	45
Bedrijfsvoeringskosten	1.665	1.959	1.711	248
<i>Materieel (Toolbox)</i>	9	23	11	12
<i>Packagedeal gemeente Emmen en provincie Drenthe</i>	1.250	1.358	1.260	98
<i>Huur zaaksysteem/licentie LOS</i>	118	119	113	6
<i>Overige licentie- en ICT-kosten</i>	161	174	176	-2
<i>Overige bedrijfsvoeringskosten</i>	128	286	151	135
Legeskosten	80	130	103	26
Project LOS	300	188	183	5
Projectkosten	216	188	607	-420
Projectkosten Ontwikkelprogramma	242	872	838	35
Onvoorzien	0	0	0	0
Incidentele lasten	-	0	38	-38
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	-14	15	132	117

3 Ons Personeel

3.1 Fte en inhuur

Op 1 januari 2019 was de bezetting 111 fte. Afspraak voor 2019 was om de inhuur terug te brengen en deze voor structurele werkzaamheden te vervangen door vaste bezetting. Dat is in de loop van 2019 geëffectueerd. Nadat er in de eerste kwartalen ook al nieuwe medewerkers konden worden aangenomen konden we in het derde kwartaal wederom 3 nieuwe medewerkers aannemen en is er 1 vaste medewerker intern doorgestroomd. Op 1 oktober 2019 is de formatie daarmee op 124 Fte gekomen. Dit wordt ingevuld door 135 medewerkers. Voor de projecten uit het Ontwikkelprogramma, extra opdrachten en projecten, zal waar nodig capaciteit (grotendeels ter vervanging van interne medewerkers) worden ingehuurd naar daadwerkelijk te maken uren en kosten. Ook bij de inzet van eigen medewerkers voor het ontwikkelprogramma speelt het probleem dat de voor hun vervanging benodigde inhuur niet altijd beschikbaar is op de markt. In voorkomende gevallen zal nadrukkelijk worden afgewogen of dit probleem wordt opgevangen binnen het ontwikkelprogramma of binnen het reguliere werk.

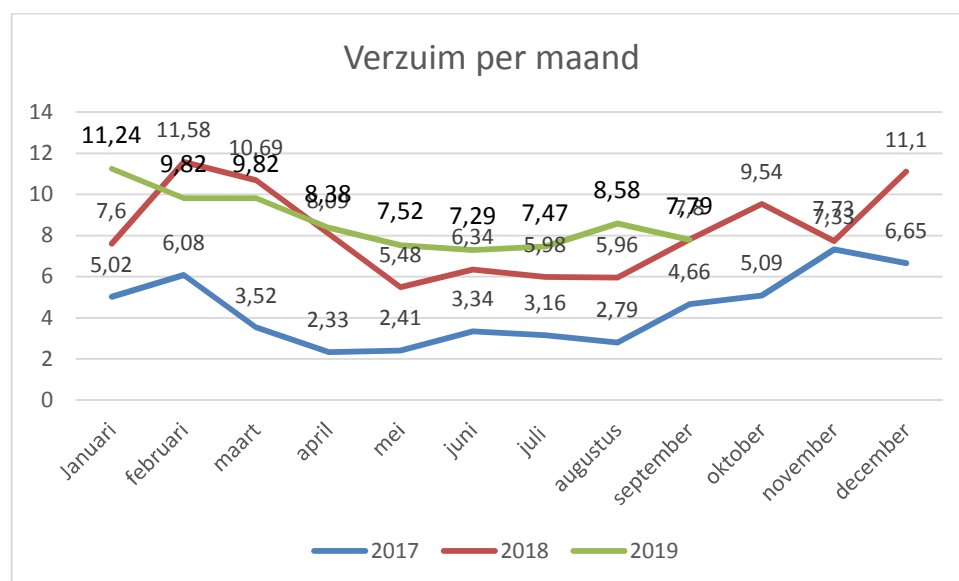
3.2 Team coaching en Strategische personeelsplanning

Het ingezette teamcoachingstraject onder begeleiding van bureau Zuiderlicht maakt onderdeel uit van het Ontwikkelprogramma. Bottom-up worden er werkafspraken gemaakt. De teams worden ondersteund in het inzichtelijk krijgen en nader invullen van de inhoudelijke (ontwikkel)opgave en de teamdynamiek. De verwachting is dat dit in combinatie met de in 2019 opgestarte strategische personeelsplanning onder begeleiding van bureau Leeuwendaal gaandeweg haar vruchten zal afwerpen. In het derde kwartaal is de ontwikkelopgave per team geconcretiseerd, zodat hier organisatiebreed invulling aan gegeven kan gaan worden. Er is een gezamenlijke start gemaakt met onderzoeken of en op welke wijze een vorm van zelforganisatie hier ondersteunend aan kan zijn.

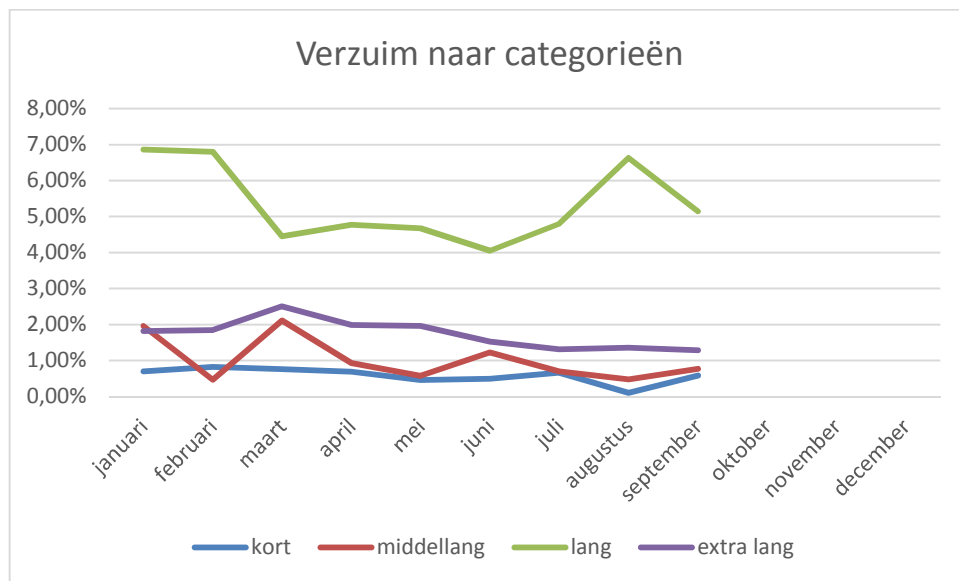
3.3 Ziekteverzuim

Het totale ziekteverzuim lag in de maand september 2019 op 7,79%. Het ziekteverzuim tot en met september lag gemiddeld op 8,66%. Het voortschrijdend verzuim (het gemiddelde verzuim van 12 achtereenvolgende maanden) bedraagt tot en met het derde kwartaal 8,86%. In de begroting en het jaarprogramma wordt uitgegaan van een norm van 4% (per fte een ziekteverzuim van 73 uur), waardoor er geen compensatie mogelijk is voor het deel ziekteverzuim dat hierboven ligt. Dit betekent op jaarbasis extra productieverlies.

Figuur 1 : Het ziekteverzuim tot en met september 2019

Figuur 2 : Het ziekteverzuim tot en met september 2019 naar categorieën

Het korte verzuim neemt steeds verder af en blijft < 1%. Het hoge cijfer komt voornamelijk tot stand door lang verzuim, dat wil zeggen 43 dagen tot een jaar. Dit percentage is voor een steeds kleiner deel werkgerelateerd. De meldingsfrequentie RUD-breed schommelt rond de 1 en is dus niet verontrustend. Een hoge meldingsfrequentie kan duiden op een (te verwachten) hoog verzuimpercentage. De verzuimbegeleiding op dossiers leidt tot snellere interventies en meer persoonlijke aandacht, waardoor eerder in het proces vastgesteld kan worden wat er nodig is voor een zo spoedig mogelijk herstel. Verzuimbegeleiding blijft onverminderd ingezet worden, zowel vanuit de eigen organisatie als vanuit de daarvoor ingezette arbodienst.

Wat wij zien is een voortzetting van een geleidelijke afname van het werkgerelateerde verzuim. Een afname van het totale ziekteverzuim tot onder de begrote 4% ligt voor dit jaar en ook het komend jaar niet in de lijn der verwachtingen gezien de aard van het verzuim..

4 De uitvoering van onze taken tot en met september 2019

4.1 De uitvoering in cijfers ten opzichte van ons jaarprogramma 2019

In onderstaande tabellen wordt de stand van zaken weergegeven op hoofdniveau tot en met september 2019. In de halfjaarsrapportage is er een inhoudelijke toelichting gegeven ten aanzien van de verschillende werkzaamheden. In de derde kwartaalrapportage wordt uitsluitend een cijfermatige update gegeven. Wanneer er zich ten opzichte van de halfjaarsrapportage wel bijzonder ontwikkelingen hebben voorgedaan worden die wel tekstueel toegelicht.

Tabel 2

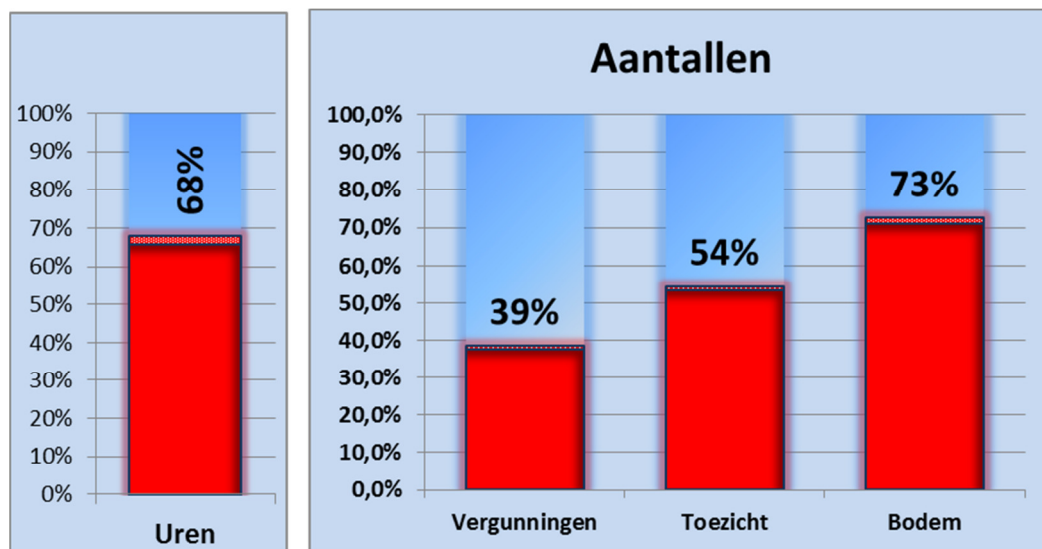
Uren	Uren jaarplan 2019	Realisatie uren t/m 30-09-2019	%
Drentse Maat (DM)	77.535	48.053	62%
Niet Drentse Maat (NDM)	54.345	38.334	71%
Adm. Ondersteuning (DM en NDM)	10.000	8.804	88%
Landelijke handhavingsstrategie (LHS)	3.000	2.131	71%
Locatiebestand	1.500	1.500	> 100% (1.500)
Zaakgericht werken (LOS)	2.870	2.870	> 100% (2.870)
Totaal	149.250	101.692	68%

In deze rapportage is de aanpassing op het jaarprogramma, nl. de afschaling op het gebied van toezicht, zoals daar door het Algemeen bestuur op 8 juli 2019 is toe besloten, verwerkt. Het uitgangspunt blijft dat de beschikbare toezichten evenredig worden ingezet voor alle bevoegde gezagen. Dit betekent dat de aantallen producten die zijn uitgevoerd per bevoegd gezag kunnen verschillen maar dat de ureninzet procentueel voor alle bevoegde gezagen zo veel mogelijk gelijk is.

Tabel 2 : Totale aantal afgeronde zaken Drentse maat ten opzichte van het jaarprogramma tot en met september 2019

Aantallen	Jaarprogramma 2019	Aantal zaken afgerond t/m 30-09-2019	%
DM [totaal]	6.963	3.687	53%
DM [planbaar]	2.513	1.521	61%

Figuur 2: Afgeronde zaken en tijdsinzet Drentse maat tot en met september 2019

In de bovenstaande figuur is aan de linker kant het totaal percentage bestede uren aan de Drentse maat weergegeven. Aan de rechterkant is per productsoort het percentage gerealiseerde producten weergegeven.

Tabel 3 : Afgeronde zaken Drentse maat tot en met september 2019

NR	Product JP	Totaal Drentse maat 2019	Aantal zaken afgerond t/m 30-09-2019	% Planbaar t.o.v. JP
101	Omgevingsvergunning Milieu - Oprichtingsvergunning	9	12	-
102	Omgevingsvergunning Milieu - Revisievergunning	62	13	-
103	Omgevingsvergunning Milieu - Milieuneutrale wijziging	32	47	-
104	Omgevingsvergunning Milieu - Veranderen	69	19	-
105	Omgevingsvergunning Milieu - OBM	52	19	-
106	Omgevingsvergunning Milieu - Actualiseren	59	2	3,4%
107	Maatwerkvoorschrift milieu regulier	70	45	-
108	Vooroverleg milieu	280	102	-
109	Besluit Gelijkwaardigheid Activiteitenbesluit	2	2	-
110	Intrekken van een vergunning	42	6	-
111	Melding Activiteitenbesluit	1192	418	-
112	Melding niet inrichtinggebonden	36	26	-
113	Ontheffing verboden	24	22	-
114	Informatieverstrekking bedrijfsactiviteit en milieu	503	216	-
115	Advisering rijksprocedures	32	1	-
116	Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten) cat 1	0	10	>100%
117	Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten) cat 2	953	546	57,3%
118	Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten) cat 3	599	384	64,1%
119	Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten) cat 4 en 5	423	211	49,9%
120	Klachten	902	423	-
121	Melding Besluit bodemkwaliteit	957	769	-
122	Melding ongewoon voorval art.27/art.30 Wbb	66	3	-
123	Toezicht bodemaspecten Wm-inrichtingen - tanksaneringen	41	16	-
124	Toezicht Besluit bodemkwaliteit	479	368	76,8%
125	Toezicht niet ernstige gevallen bodemsanering	79	7	-
	DM [planbaar]	2.513	1.521	60,53%

Tabel 5 : Jaarprogramma, aantal afgehandelde zaken en werkvoorraad Drentse maat tot en met september 2019

NR	Omschrijving	Jp19	Afgehandeld t/m sept 2019	Voorraad op	Uren
101	Omgevingsvergunning Milieu - Oprichtingsvergunning	9	12	7	2.012
102	Omgevingsvergunning Milieu - Revisievergunning	62	13	19	2.721
103	Omgevingsvergunning Milieu - Milieuneutrale wijziging	32	47	11	2.612
104	Omgevingsvergunning Milieu - Veranderen	69	19	11	2.852
105	Omgevingsvergunning Milieu - OBM	52	19	7	592
106	Omgevingsvergunning Milieu - Actualiseren	59	2	39	340
107	Maatwerkvoorschrift milieu regulier	70	45	21	793
108	Vooroverleg milieu	280	102	44	2.373
109	Besluit Gelijkwaardigheid Activiteitenbesluit	2	2	1	15
110	Intrekken van een vergunning	42	6	90	126
111	Melding Activiteitenbesluit	1192	418	201	5.255
112	Melding niet inrichtinggebonden	36	26	4	50
113	Ontheffing verboden	24	22	2	110
114	Informatieverstrekking bedrijfsactiviteit en milieu	503	216	55	1.124
115	Advisering rijksprocedures	32	1	2	8
116	Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten) cat 1	0	10	3	79
117	Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten) cat 2	953	546	773	6.731
118	Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten) cat 3	599	384	578	7.752
119	Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten) cat 4 en 5	423	211	323	6.542
120	Klachten	902	423	176	1.752
121	Melding Besluit bodemkwaliteit	957	769	36	1.657
122	Melding ongewoon voorval art.27/art.30 Wbb	66	3	6	37
123	Toezicht bodemaspecten Wm-inrichtingen - tanksaneringen	41	16	7	10
124	Toezicht Besluit bodemkwaliteit	479	368	90	1.445
125	Toezicht niet ernstige gevallen bodemsanering	79	7	3	148

Tabel 4 : Besteding uren niet-Drentse maat tot en met september 2019 (vraaggestuurd behalve projecten)

NDm UREN	Product JP	JP 2019 (Uren NDm)	Totaal	%
200	Bodem	27057	18.313	68%
300	Geluid, lucht en externe veiligheid	7518	6.431	86%
400	Asbest	3609	2.710	75%
500	Juridische ondersteuning	1339	875	65%
600	Milieuspecialistische taken	6639	4.735	71%
700	Projecten	3508	1.190	34%
801	Vergunning ontbranden/melden vuurwerk	1073	826	77%
901	Ontheffing TUG	324	283	87%
1001	Toezicht ontbranden vuurwerk	500	250	50%
1101	Toezicht TUG	278	11	4%
1201	Boa's (Vrije veld toezicht)	2500	1.613	65%
1300	Projecten niet in UVP		1.216	
		54345	38.452	71%

4.2 De uitvoering van het Jaarprogramma 2019

PFAS

Naar aanleiding van het tijdelijk handelingskader PFAS (8 juli 2019) zijn vrijwel direct door de RUD Drenthe acties in gang gezet. Nog voor het zomerreces zijn de accounthouders van de RUD over de gevolgen van het tijdelijk handelingskader geïnformeerd. Het vaststellen van de Drentse bodemkwaliteitskaart is als gevolg van het tijdelijk handelingskader PFAS gestagneerd. De Drentse bodemkwaliteitskaart moet worden aangepast op PFAS en dit is inmiddels met financiële steun van de provincie Drenthe door de RUD in gang gezet. De resultaten hiervan worden op 12 november 2019 besproken met de accounthouders.

Op de, mede door de RUD Drenthe, georganiseerde Noordelijke netwerkdag bodem is nadrukkelijk aandacht besteed aan PFAS.

Hoewel PFAS in Drenthe leidt tot enige stagnatie binnen lopende projecten hebben we niet de indruk dat door toedoen van PFAS, projecten met omvangrijke grondverzet, stil zijn komen te liggen. Wel zijn er enkele projecten van Prolander opgeschort om beter voorbereid te zijn op de consequenties van het tijdelijke handelingskader. De verwachting is dat dit tijdelijk is.

In het kader van meldingen Besluit bodemkwaliteit merken we wel enige stagnatie. Het onderuitgaan van het stikstofbeleid (PAS) kan hier ook een oorzaak van zijn. Er zijn meer meldingen voor het aanleggen van depots van grond als gevolg van PFAS. Daarnaast worden er dagelijks meer informatievragen beantwoord van zowel gemeenten, particulieren als bedrijven. Voor de uitvoering van verschillende natuurprojecten zijn maatwerkoplossingen uitgewerkt om stagnatie zo veel mogelijk te voorkomen.

Programma aanpak stikstof (PAS)

Als gevolg van een uitspraak van de Raad van State afdeling bestuursrechtspraak over het programma aanpak stikstof (PAS) zijn veel projecten stil komen te liggen. Het PAS-beleid waarop de provincies de toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) baseerden is met de uitspraak namelijk vernietigd.

Dit betreft de toestemmingen natuurbeschermingsvergunning of verklaring van geen bedenkingen die bij een omgevingsvergunning aanhaakt.

De spelregels voor het verlenen van de natuurtoestemmingen worden momenteel opnieuw vastgesteld. Een en ander wordt landelijk gecoördineerd en de gemeenten en de RUD Drenthe worden van de uitkomsten op de hoogte gebracht. Gedurende deze tussenliggende periode zijn wij in het kader van vergunningverlening geconfronteerd met extra vragen om informatie (bijvoorbeeld over de ammoniakrechten en veebezetting) en het vaker moeten voeren van overleg. De productie (in aantallen) van milieuvergunningverlening is als gevolg hiervan gedaald. Ook bij enkele handavingsprocedures heeft dit ertoe geleid dat er geen legaliseringsmogelijkheden meer waren en het handavingsproces doorgezet moest worden.

Hier aanverwant ondervindt ook het project Stoppersregeling hinder van de Wnb problematiek. Plannen van bedrijven die hebben aangegeven door te willen met varkens/pluimvee of een andere diersoort kunnen nu niet uitgewerkt worden. In geval van de stoppers wordt op dit moment gewacht met het intrekken van de omgevingsvergunningen in verband met de mogelijke verkoop van ammoniak.

4.3 Jaarprogramma in uren t/m september 2019

Jaarprogramma 2019	Uren jaarplan 2019	Realisatie uren t/m 30-09-2019	Realisatie uren t/m 30-09-2019
Drentse Maat (DM)	77.535	48.053	62%
Niet Drentse Maat (NDM)	54.345	38.334	71%
Adm. Ondersteuning (DM en NDM)	10.000	8.804	88%
Landelijke handhavingsstrategie (LHS)	3.000	2.131	71%
Locatiebestand	1.500	1.500	> 100% (1.500)
Zaakgericht werken (LOS)	2.870	2.870	> 100% (2870)
Totaal	149.250	101.692	68%

Drentse Maat in uren per bevoegd gezag t/m 30-09-2019

Drentse Maat (DM)	Uren jaarplan 2019	Realisatie uren t/m 30-09-2019	Realisatie uren t/m 30-09-2019
Aa en Hunze	3.099	2.298	74%
Assen	5.146	2.625	51%
Borger-Odoorn	3.705	1.931	52%
Coevorden	5.396	3.434	64%
De Wolden	5.606	3.596	64%
Emmen	13.882	11.138	80%
Hoogeveen	6.668	4.210	63%
Meppel	5.455	2.948	54%
Midden-Drenthe	7.449	4.509	61%
Noordenveld	3.084	1.408	46%
Provincie Drenthe	11.268	6.966	62%
Tynaarlo	3.009	1.056	35%
Westerveld	3.767	1.934	51%
Totaal RUD	77.535	48.053	62%

52680

Niet Drentse Maat in uren per bevoegd gezag t/m 30-09-2019

Niet Drentse Maat (NDM)	Uren jaarplan 2019	Realisatie uren t/m 30-09-2019	Realisatie uren t/m 30-09-2019
Aa en Hunze	1.064	987	93%
Assen	3.195	2.811	88%
Borger-Odoorn	496	835	168%
Coevorden	1.628	1.468	90%
De Wolden	1.642	1.653	101%
Emmen	16.301	10.100	62%
Hoogeveen	2.792	2.420	87%
Meppel	1.424	1.416	99%
Midden-Drenthe	2.744	1.406	51%
Noordenveld	1.808	1.340	74%
Provincie Drenthe	18.674	11.901	64%
Tynaarlo	1.422	1.026	72%
Westerveld	1.155	972	84%
Totaal RUD	54.345	38.334	71%

Percentage totaal gerealiseerde uren regulier toezicht per bevoegd gezag t/m 30-09-2019

Toezicht (realisatie/ tov JP19)	Totaal
Aa en Hunze	95%
Assen	75%
Borger-Odoorn	65%
Coevorden	71%
De Wolden	83%
Emmen	88%
Hoogeveen	73%
Meppel	54%
Midden-Drenthe	68%
Noordenveld	68%
Provincie Drenthe	39%
Tynaarlo	60%
Westerveld	53%
Eindtotaal	68%

NB in de bovenstaande tabel is het percentage voor de provincie vertekend doordat in het oorspronkelijk jaarprogramma de uitvoering van de BRZO-taken nog was meegenomen. Deze taken worden inmiddels onder de eindverantwoordelijkheid van de ODG uitgevoerd. De voortgang van de uitvoering wordt ook door de ODG aan de provincie gerapporteerd. Als het percentage van de provincie hiervoor wordt gecorrigeerd dan bedraagt het percentage voor de provincie in de bovenstaande tabel geen 39% maar 56%.

5 Uitvoering Ontwikkelprogramma

5.1 Doorontwikkelen

Het ontwikkelprogramma 2019-2020 is gericht op het toekomstbestendig maken van de RUD als omgevingsdienst van Drenthe. Met de resultaten uit de verschillende projecten en activiteiten willen we ervoor zorgen dat we met gerichte inzet van middelen kunnen doen wat nodig is. Na afloop van de programmaperiode willen we stappen hebben gezet in risico- en effectgericht werken waardoor van nog meer toegevoegde waarde zijn voor een schoon en veilige Drenthe.

We kunnen nu al de eerste effecten op de planvorming zien. Het project RGT heeft er dit jaar voor gezorgd dat we het uitvoeringsprogramma 2020 meer risicogericht in te vullen. Onze kennis en expertise zijn van duidelijk toegevoegde waarde voor gewogen besluitvorming in lokaal en provinciaal bestuur. Maar ook het op orde brengen van onze basisinformatie draagt bij aan goede jaarprogramma's en verkleint het risico op financiële tegenvallers gedurende het jaar. De omgevingswet komt er aan en in Drenthe hebben we de handen ineen geslagen voor een gezamenlijke aanpak en voorbereiding. Ons interne project sluit daar nadrukkelijk bij aan, hierdoor wordt onze interne opgave steeds duidelijker. We weten steeds beter hoe wij ons toekomstbestendig moeten organiseren zodat de RUD op 1-1-2021 is voorbereid op de overgang naar de Omgevingswet en we onze werkzaamheden op een integrale wijze gezamenlijk met de ketenpartners in Drenthe kunnen uitvoeren. Het SPP is daarbij ondersteunend, we hebben het afgelopen periode de basis op orde gebracht en de agenda voor de komende tijd is gericht op een wendbare organisatie die ervoor zorgt dat wij kunnen doen wat nodig is.

Deze inzet wordt voortdurend gemonitord. Daar waar de inzet voor ontwikkelopgaven de productie gaat beïnvloeden zal het primaire proces voorrang krijgen tenzij de ontwikkelopgave van cruciaal belang is.

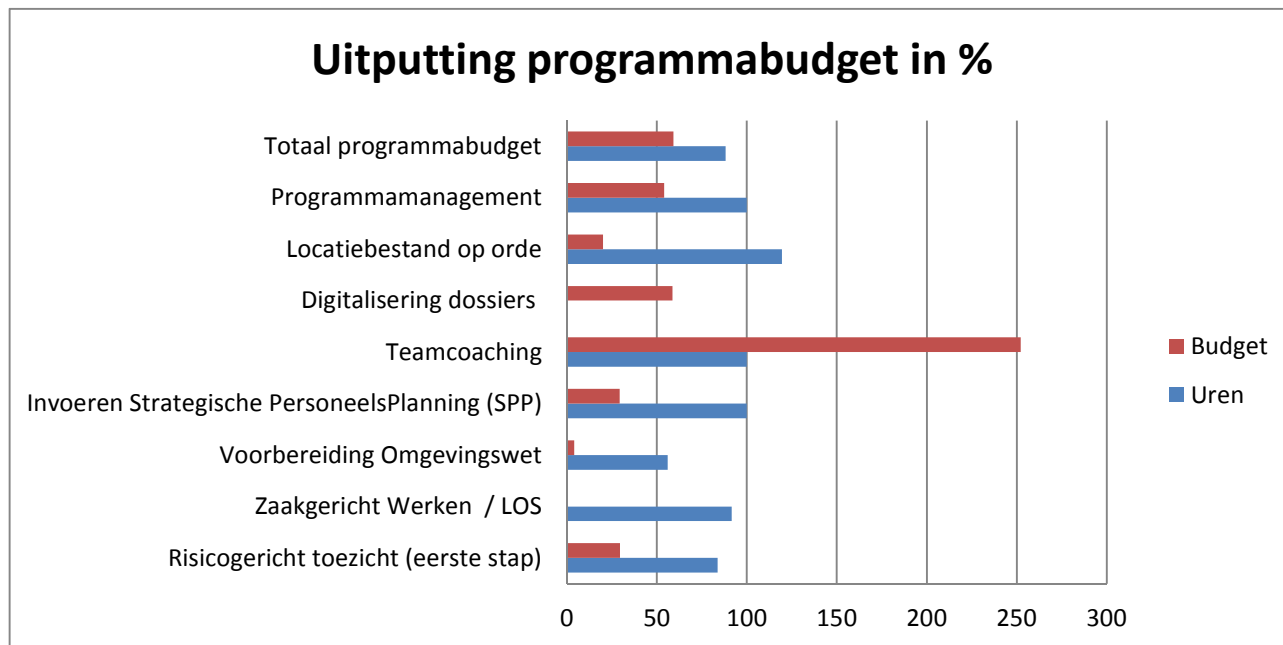
5.2 De activiteiten onder het Ontwikkelprogramma

Project/activiteit	Voortgang
Ontwikkelen	
Risicogericht toezicht (eerste stap)	Dit project verloopt succesvol. De data-analyses, toepassing van de matrix en het doorrekenen hebben geresulteerd in een lijst van geprioriteerde inrichting die in 2020 worden bezocht. Nu wordt er geschreven aan een opleverdocument waarin de ontwikkelde systematiek wordt vastgelegd en een advies wordt gegeven over verdere implementatie van risicogericht werken.
Zaakgericht Werken / LOS	De beoogde procesoptimalisatie is uitgevoerd en de resterende tijd wordt gebruikt om een opleidingsplan op te stellen, de gemaakte afspraken goed vast te leggen en te beheren en een advies op te stellen welke processen i.k.v. de omgevingswet samen met de deelnemers aangepast moeten worden.
Voorbereiding Omgevingswet	Dit project wordt in nauwe samenhang met de regionale initiatieven vanuit het OPD uitgevoerd. Eind 2019 zal de voorlopige interne opgave helder zijn en vormen een vijftal pva's de basis van de inzet voor 2020.
Invoeren Strategische Personeels-Planning (SPP)	De resultaten uit deze inspanning vormen de basis voor verder ontwikkeling van medewerkers individueel en organisatie als geheel.
Teamcoaching	Alle teams zijn ondersteund bij de veranderopgave waarvoor we stonden en staan. Onder deze noemer is ook het MT en het programmamanagement ondersteund. Dat leidt tot een overschrijding van het budget en een onderschrijding van het budget voor programmamanagement.
Gedeelde missie en visie	Als organisatie weten we wat we willen bereiken, daar is op verschillende momenten gericht aandacht aan besteed.

Project/activiteit	Voortgang
	Komende periode zal in kader van de komst van de Omgevingswet het gesprek over de toekomstvisie met onze deelnemers plaats gaan vinden.
Governance/Accountmanagement versterken	Het onderdeel governance is door het eigenarenoverleg opgepakt. Inmiddels is de accountmanager van de RUD een structurele fulltime functie geworden. De ontwikkeling van dit relatiemanagement is al zichtbaar. Vanwege de structurele inbedding wordt de verdere ontwikkeling beschouwd als regulier.
Verbeteren	
Af ronding professionalisering financiële functie	De beoogde verbetering in documenten, voorspelbaarheid en nieuwe bezetting van functies heeft plaatsgevonden en zijn vruchten afgeworpen.
Digitalisering dossiers	Dit is een hardnekkig project wat gekenmerkt wordt door misverstanden, ruis in communicatie en informatie, gebrek aan draagvlak aan de opdrachtgeverzijde en als gevolg van dat alles vertraging. Inmiddels is het opdrachtgeverschap weer goed belegd en is de opdracht en het resultaat opnieuw vastgesteld door de RvO. Afsproken is dat het advies in Q1 aan het RvO wordt opgeleverd.
Locatiebestand op orde	Deze opgave was moeilijk in te schatten, wij waren de eerste omgevingsdienst die het op deze schaal hebben opgepakt. De problematiek is complexer en omvangrijker gebleken dan vooraf gedacht. Daarom kunnen we aan het einde van dit jaar niet een locatiebestand opleveren waarvan 80% gevuld is met 99% van de noodzakelijke juiste informatie. Met vallen en opstaan hebben we de opgave steeds beter in beeld gekregen maar moeten we in 2020 nog veel doen. We zullen de gemaakt afspraken om het bestand op orde te houden implementeren en monitoren, het zgn. datamagazijn wat ons daarbij gaat helpen wordt verder ingericht. Aanpassingen in het gehele bestand, worden in 2020 uitgevoerd. De verwachting is dat de inspanning in het project moeten al leiden tot een bijgewerkt bestand gereed voor het opstellen van het jaarprogramma 2021.
Herijking DVO's (niet zijnde huisvesting en ict)	De DVO's op gebied van financiën en personeelsadministratie zijn in overleg met provincie en gemeente Emmen aangepast

Overzicht uitputting uren en euro's

Deze rapportage betreft voortgang over de eerste 9 maanden van 2019. In onderstaande grafiek staat de uitputting van de programmabudgetten in procenten. Zowel de inzet van medewerkers in uren als de budgetten besteed ten behoeve van inhuur, diensten etc.

6 Prognose voor het einde van het programmajaar

6.1 De financiële prognose

Onze financiële prognose is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

Onze baten:

- De deelnemersbijdrage is, op de bijdrage van de Provincie Drenthe na, conform begrotingswijziging 2019. Dit heeft te maken met de nieuwe financiering van de BRZO-gelden, waarbij de ODG de regievoerder voor de drie noordelijke provincies is en de RUD Drenthe de voor dit project gemaakte uren kan declareren bij de ODG. De bijdrage van de Provincie Drenthe gaat hierdoor met € 322K naar beneden. Hier staat bij de projecten een extra bate van € 225K voor de gemaakte uren BRZO tegenover. Het totale negatieve effect op de exploitatie bedraagt derhalve € 97K.
- Leges komen lager uit dan begroot.
- De projectbaten komen hoger uit dan begroot. In totaliteit gaat het om € 812K. De projecten worden neutraal verwerkt in de exploitatie. Aan de lastenkant staat hetzelfde bedrag als aan de batenkant.

Onze lasten

- Loonsom:
  - Er is rekening gehouden met de nu bekende mutaties in de formatie. Door omzetting van inhuur naar vaste functies en het invullen van vacatureruimte bedraagt de vaste formatie van de RUD Drenthe per 1 november 2019 125 FTE. Dit is 14 fte meer dan per 1 januari van dit jaar.
  - Op 28 juni 2019 hebben de onderhandelaars een principeakkoord voor de cao Gemeenten gesloten. Het wordt definitief na de ledenraadplegingen en bekrachtiging door de afzonderlijke besturen. Voor 2019 is er een salarisstijging van 3,25% per 1 oktober en wordt er aan de medewerkers die op 28 juni in dienst waren een éénmalige uitkering van € 750,- bruto uitbetaald, naar rato van de dienstbetrekking. Het effect van dit onderhandelingsresultaat is verwerkt in de prognose en bedraagt € 177K.
- Inhuur voor 2019 ingeschat op basis van de daadwerkelijk te verwachten kosten (uren en tarief). Hierbij is rekening gehouden met de extra inzet voor de projecten en het Ontwikkelprogramma.
- Frictiekosten:

Met een aantal medewerkers zijn gesprekken gaande, welke mogelijk kunnen leiden tot frictiekosten. De totale frictiekosten voor 2019 worden geschat op € 425K, waarvan € 160K gedekt is door de voorziening en voor € 125K de post Onvoorzien aangesproken zal worden.
- De bedrijfsvoeringskosten:
  - volgens de trend van de eerste 9 maanden 2019 en de jaarrekening 2018.
  - Voor wat betreft de Packagedeal met de Provincie Drenthe is er sprake van lagere kosten van € 100K, omdat de RUD vanaf 1 juni de financiële administratie zelf voert. Hier staan hogere personeelskosten tegenover.
  - De post ICT-kosten laat een forse onderschrijding zien en deze is meegenomen in de prognose.
- Het Ontwikkelprogramma wordt voor 2019 grotendeels uitgevoerd. Er wordt op het budget van € 1,1 miljoen een onderschrijding van € 150K verwacht. Dit budget zal overgeheveld worden naar 2020.
- Er is geen rekening gehouden met mutatie voorziening verlof.
- Op de post 'incidentele lasten' is een bedrag van € 38K geboekt. Dit betreft een nota van de Omgevingsdienst Groningen inzake de inzet voor BRZO over 2018. Deze post was niet voorzien bij het opstellen van de jaarrekening 2018.

Rekening houdende met bovengenoemde ontwikkelingen levert dat op dit moment een prognose van het exploitatieresultaat op van € 150K negatief.

Figuur 4 : Financiële prognose voor 31-12-2019

Bedragen x €1000	2018 (Werkelijk)	2019 (Begrotings- wijziging)	2019 (Prognose)	Afwijking tov gewijzigde begroting
Totale baten	14.402	15.359	15.446	87
Deelnemersbijdragen	13.959	14.886	14.414	-472
<i>Reguliere deelnemersbijdrage</i>	12.802	12.865	12.543	-322
<i>Correctie niet-Drentse Maat</i>	187	194	194	0
<i>Incidentele deelnemersbijdrage</i>	640	664	664	0
<i>Projectbaten Ontwikkelprogramma</i>	330	1.163	1.013	-150
Legesopbrengsten	155	223	220	-3
Projectbaten	288	250	812	562
Overige baten	-	-	-	-
Totale lasten	14.421	15.337	15.596	-221
Personeelslasten	11.083	10.890	11.089	-199
<i>Loonsom primair proces</i>	7.092	8.140	7.524	616
<i>Loonsom overhead</i>	1.353	1.707	1.578	129
<i>Doorbelasting aan projecten</i>		-407	-813	406
<i>Ontvangen uitkeringen UWV/detacheringen</i>			-56	56
<i>Friciekosten</i>	135	125	265	-140
<i>Inhuur primair proces</i>	1.834	527	2.205	-1.678
<i>Inhuur overhead</i>	81	94	570	-476
<i>Doorbelasting inhuur aan projecten</i>	0	0	-778	778
<i>Reiskosten</i>	264	311	265	46
<i>Opleidingen</i>	161	197	170	27
<i>Algemene kosten</i>	163	197	160	37
Bedrijfsvoeringskosten	2.220	2.611	2.240	371
<i>Materieel (Toolbox)</i>	12	31	20	11
<i>Packagedeal gemeente Emmen en provincie Drenthe</i>	1.666	1.810	1.595	215
<i>Huur zaaksysteem/licentie LOS</i>	157	158	160	-2
<i>Overige licentie- en ICT-kosten</i>	215	376	246	131
<i>Overige bedrijfsvoeringskosten</i>	170	236	219	17
Legeskosten	107	173	154	19
Projectkosten LOS	400	250	250	0
Projectkosten	288	250	812	-562
Projectkosten Ontwikkelprogramma	323	1.163	1.013	150
Onvoorzien	0	0	0	0
Incidentele lasten	0	0	38	-38
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	-19	21	-150	-172

6.2 Prognose productie Jaarprogramma 2019

Wij blijven voor u doen wat nodig is!

In deze rapportage is reeds beschreven dat de ontwikkelingen ten aanzien het PAS en PFAS van invloed zijn geweest op ons werk en dit ook de komende periode zullen zijn. Voor het overige voor zien wij op dit moment geen inhoudelijke ontwikkelingen die de werkzaamheden in het 4^e kwartaal in grote mate zullen beïnvloeden.

Ten aanzien van het aantal productieve uren is in de halfjaarsrapportage aangegeven dat we verwachten circa 90% van de productieve uren te leveren zoals die in het Jaarprogramma 2019 waren gepland. Deze eindejaarprognose wordt enigszins onder druk gezet door twee ontwikkelingen:

- De inhuur is verminderd op plekken waar de werkzaamheden terugliepen;
- Het ziekteverzuim is na 30 juni (peildatum halfjaarsrapportage) gestegen.

Ondanks de bovenstaande ontwikkelingen handhaven we op dit moment de verwachte 90% realisatie van de geplande uren maar merken we op dat het neerwaartse risico wel is toegenomen.